

Załącznik nr 3

Zestaw narzędzi (technik) prowadzenia konsultacji społecznych (ks) w poszczególnych:

Narzędzia podzielono na: kluczowe i uzupełniające. Podział ten uwzględnia doświadczenia partnerów w zakresie częstotliwości wykorzystania danych form konsultacji oraz stopnia ich złożoności. Z grupy kluczowych każda gmina obowiązkowo wybierze 3 narzędzia. Narzędzia KS bezpośrednich będą wymagały obecności prowadzącego, w zależności od poziomu kompetencji może to być pracownik gminy lub osoba z zewnątrz. Istotne w procesie KS jest wykorzystanie podczas kontaktów bezpośrednich i internetowych interaktywnego narzędzia GIS i platformy CyfrowaDemokracja.pl.

Oznaczenia przy nazwach narzędzi:

I-internetowe

B-bezpośrednie

G-GISowe

Etap wykorzystania:

1-prekonsultacje

2-konsultacje kierunkowe

3-konsultacje robocze

4-konsultacje integrujące

Kluczowe:

1. Spotkanie otwarte/konsultacyjne 1,2,3,4/B

Umożliwia zebranie w jednym miejscu i czasie przedstawicieli środowisk, które zazwyczaj nie mają okazji do rozmów. Udział władz gwarantuje uwzględnienie zgłaszanych opinii. Na początkowym etapie KS spotk. ma charakter inf.-edukacyjny. Uczestnicy są wprowadzani w tematykę planowania przestrzennego, przedstawiana jest im waga udziału społeczności w tworzeniu dok. planistycznych. Wspierająco w zależności od etapu użyte są różne narzędzia np.: mapa papierowa z koncepcją, makieta 3D, mapa interaktywna GIS, interaktywny model 3D, zdj. lotnicze z wprowadzonymi zmianami, wydrukowana i zafoliowana mapa i in. (narzędzia internetowe). Uczestnicy mają możliwość spotkania się z wykonawcą planu. W kolejnych etapach KS na spotkaniu prezentowane są wypracowane rezultaty (koncepcja – różne warianty, projekt planu). Uczestnicy są informowani o skutkach ekonomicznych dla gmin wprowadzanych zmian: obliczenie kosztów nowej infrastruktury, odniesienie do syt. demograficznej i ruchu inwestycyjnego. Spotk. są okazją do dyskusji nt. występujących problemów związanych z obszarem objętym planem. Obok funkcji inf. i edukacyjnej mogą mieć charakter konsultacji planów. Ta forma umożliwia rozwiązywanie skomplikowanych problemów, projektowanie złożonych rozwiązań wymagających obecności i zaangażowania merytorycznego ekspertów przy aktywnym udziale mieszkańców.

2. Warsztaty konsultacyjne typu Planning for Real 1,2,3,4/przyszłościowe 2/grupa robocza 1,3,4/planowanie partycypacyjne 3/B

Celem spotkań warsztatowych interesariuszy jest zagregowanie opinii, określenie priorytetów, wypracowanie propozycji/rozwiązań do dok. planistycznych. W zależności od przedmiotu KS możliwe jest zastosowanie różnych sposobów pracy (opisywanie, wyobrażanie sobie, praca z mapą, itp.). Praca w grupach roboczych/na warsztatach będzie polegać na podziale zadań, pracy indywidualnej, cyklicznym podsumowywaniu i wyznaczaniu kolejnych zadań.

Kluczowy jest udział odpowiednich grup interesariuszy np. przedsiębiorców i władz lokalnych w przypadku warsztatów przyszłościowych. Przy rozwiązywaniu skomplikowanych problemów i projektowaniu złożonych rozwiązań możliwe jest zaangażowanie merytoryczne ekspertów. Prezentowane są słabe strony, zagrożenia płynące z obecnych rozwiązań i wspólnie tworzona wizja i wypracowywane praktyczne sposoby wdrożenia nowych rozwiązań.

Planowanie partycypacyjne to warsztaty, podczas których, na podst. analizy środowiska i urbanistycznych prac przygotowawczych interesariusze z planistami wypracowują wspólnie pierwsze rozwiązania przestrzenne. Na tej podst. eksperci przygotowują różne warianty koncepcji, konsultowane ponownie z interesariuszami. Ostatni etap polega na dyskusji nad koncepcjami i poznaniu ostatecznych preferencji. Technikę stosuje się przy poznaniu opinii interesariuszy nt. nowych rozwiązań, koncepcji zagospodarowania, docelowego kształtu przestrzeni i jej zagospodarowania

3. Forum lokalne 1,4/ kawiarnia obywatelska 1,2/B

Spotkania obywatelskie o różnym stopniu sformalizowania: forum oraz mniej formalna kawiarnia obywatelska. Forum może być prowadzone jednorazowo lub regularnie- jest to obradujące ciało doradcze złożone ze stałej lub zmieniającej się grupy interesariuszy. Kawiarnia obywatelska realizowana jest np. w kawiarni. Uczestnicy po przedstawieniu się prezentują swoje zdanie bez możliwości komentowania go na bieżąco przez innych uczestników. Mogą się odnosić do poprzedzających wypowiedzi. Po zamknięciu rundy prowadzona jest właściwa dyskusja. Na koniec - runda odpowiedzi na pytanie: „co wynoszę ze spotkania”? Kawiarnia i forum umożliwiają przedstawienie kwestii istotnych z punktu widzenia życia społeczeństwa. oraz bezpośrednio poznanie opinii uczestników.

4. Wywiad: indywidualny (IDI) 2/fokus 2/B

Wywiady są szczególnie wskazane w przypadku trudności z dotarciem do określonej grupy respondentów. Indywidualny wywiad pogłębiony IDI jest formą, która ma na celu uzyskanie szczegółowych opinii i informacji, trudnych do uzyskania przy potencjalnym negatywnym wpływie innych obserwatorów/słuchaczy. Wywiady w grupach fokusowych mają na celu zebranie spostrzeżeń i poznanie potrzeb różnych grup społecznych, wiekowych i zawodowych. Moderator zachęca uczestników do wypowiadania się, zarządza konfliktami i pilnuje wyznaczonego kierunku dyskusji. Tech. wykorzystuje pozytywne efekty synergii grupowej – uczestnicy wzajemnie się inspirują i motywują do wyrażania opinii.

5. Spacer badawczy 2,3/B

Spacery to spotkania terenowe, łączące w sobie elementy poznania i analizy terenu, dyskusji oraz bieżącego zbierania uwag i propozycji uczestników, zwłaszcza dot. kształtowania i projektowania przestrzeni. Efektem spacerów jest stworzenie katalogu rozwiązań przestrzennych, których zwolennikami są uczestnicy spaceru. **Technika w zależności od wyznaczenia trasy** dostosowana do różnych grup interesariuszy, w tym osób starszych, osób niepełnosprawnych, rodzin z małymi dziećmi, młodzieży.

6. Punkt konsultacyjny 2,3,4/B

Miejsce, w którym mieszkańcy mogą zapoznać się z materiałami inf., złożyć swoje opinie i uwagi, przedyskutować z kompetentnymi osobami interesujące ich kwestie, wypełnić ankietę. Punkt zlokalizowany będzie w miejscu ogólnodostępnym. Umożliwia on spontanicznie uczestnictwo mieszkańców w KS bez konieczności przychodzenia na oficjalne spotkania. Istnieje również możliwość zorganizowania „mobilnego” punktu w zróżnicowanych przestrzennie i społecznie miejscach objętych obszarem dok.

7. Konsultacje pisemne 2,4/I,B

Mają na celu uzyskanie pisemnej odp. na przedstawiony wcześniej przedmiot KS. Forma pisemna wymaga odręcznego podpisu (wymóg ustawowy). Formularz zgłaszania wniosków/uwag zostanie zamieszczony na stronie internetowej urzędu gminy/mediach społecznościowych oraz w siedzibie urzędu i na CyfrowaDemokracja.pl Os. zainteresowane będą mogły go pobrać by następnie złożyć bezpośrednio w urzędzie.

8. Interaktywna internetowa mapa GIS 1,2,3,4/I,B,G

Zbudowana w oparciu o w pełni funkcjonalny system informacji przestrzennej zgodny z ustawą o Infrastrukturze Informacji Przestrzennej, jest wzbogacona o element tworzenia plików GIS, generowania wniosków i uwag do procedury planistycznej i linkiem do CyfrowaDemokracja.pl Dzięki IIMGIS mieszkańcy mogą zgłaszać swoje propozycje odnośnie zagospodarowania terenów objętych dok. planistyczną. Narzędzie daje możliwość zaznaczenia konkretnych problematycznych miejsc, w możliwość rysowania obszarów o dowolnych kształtach, wpisywania inf. i komentarzy, dodawania zdjęć dot. wskazanego miejsca. Wszystkie komentarze i wrysowane elementy są zapisywane i przekazywane do wspólnej bazy. W zależności od etapu prac, dane prezentowane na IIMGIS są uaktualniane.

9. Internetowy model 3D 3,4/I,B,G

Prezentacja przestrzennej wizualizacji 3D przygotowanych koncepcji. Narzędzie daje możliwość swobodnego sterowania obrazem, ustawiania widoków i pozycji obserwatora oraz regulacji oświetlenia. Możliwe będzie dodawanie uwag i komentarzy do prezentowanych koncepcji.

10. Makieta 3D 3,4/I,B

Przestrzenna forma wizualizacji koncepcji i założeń przygotowywanych w dok. planistycznym. Makieta stworzona jest z wykorzystaniem technologii druku 3D. Planowane jest skomponowanie 2 stołów - jednego z prezentowaną koncepcją 3D, drugiego w wersji zafoliowanego podkładu mapy umożliwiającego rysowanie zmywalnymi markerami oraz ustawiania przygotowanych modeli budynków i kwartałów zabudowy. Gminy będą miały możliwość wykorzystania drukarek 3D i długopisów 3D do tworzenia własnych modeli budynków i kwartałów zabudowy.

11. Platforma do konsultacji społecznych on-line (Wirtualny Punkt Konsultacyjny) 1,2,3,4/I,B,G

Platforma CyfrowaDemokracja.pl (CD) umożliwi prowadzenie KS z wykorzystaniem przedstawionych poniżej narzędzi i funkcjonalności o różnym przeznaczeniu (informowanie i edukacja, interakcja, pozyskiwanie inf.-część analityczna):

- Przestrzeń podmiotu – każda z gminą w serwisie ma podstronę na CD w której przedstawione są wszystkie informacje na temat KS (połączoną z oficjalną stroną gminy)
- Konsultacja – przedstawiana na CD jako artykuł konsultacyjny wprowadzający użytkownika do tematu KS w gminie, zawierający cele, terminy.
- Formularz zgłaszania wniosków, umożliwia zgłaszanie zmian do dok.
- Ankieta – narzędzie do zbierania opinii i preferencji uczestników KS. Opinie są automatycznie grupowane, selekcjonowane i przechowywane.
- Pytania, komentarze – użytkownicy mogą skorzystać z interaktywnego narzędzia pozwalającego na komentowanie, zadawanie pytań. W trakcie trwania procesu zespół ekspertów odpowiada na zadane kwestie użytkownikom.

Uzupełniające:

1. **Future city game 2/B** – do projektowania wizji obszarów
2. **Deliberative mapping 3/B** - w celu zbadanie preferencji obywateli oraz zebranie ich propozycji możliwych do wprowadzenia zmian

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

3. **Charrette 3/B** - pozwala na zebranie praktycznych pomysłów oraz przedstawienie różnych punktów widzeni
4. **Democs 1/B** - metoda umożliwiająca niewielkiej grupie mieszkańców (do 10 osób) dyskutować na temat zagadnień związanych z życiem publicznym